

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny, Inreg. In Reg. Publ. Periodice sub No. 10/1-1938, Trib. Arad.

ARAD, ANUL 54., No. 71.

1939. március 29., szerda.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GEZA

Dübörgő csapatok

Élén, a felszabadult lakosság örömujjongása közben vonult be az elmúlt nap folyamán Madridba Franco tábornagy, az újjászülető Spanyolország vezére. A nagy európai színjáték új epizódjelenete hatásos még akkor is, amikor a jelenet bekövetkezésére már számíthattunk: de felétlenül örvendetes, merthízen most már tényleg csak vége lesz a „vérző aréna“ poklának, a sokat szenvedett spanyol nép újra visszatérhet a békés polgári létformák közé és hozzáláthatnak mielőbb az újjáépítés nagy feladataihoz. Erre bizonyos ígéretet Franco már kapott is Londontól, főleg ami az újjáépítéshez szükséges pénzeszközök biztosítását illeti: reményt pedig Mussolini legutóbbi beszédéből meríthet, amely a fascio fennállásának huszadik évfordulóján kevésbé volt olyan fenyegető, mint ahogyan ettől félt Európa. Ne feledjük, hogy Franco mellett legalább negyedmillió olasz önkéntes legionista viselt hadat ugyanennyi német katonával egyetemben és nem volt közömbös senki számára, hogy a tengelyhatalmak vezetői miképpen kívánják értékesíteni a pyreneusi félszigeten elért, kétségkívül eredményeket. Mussolini viszont arról beszélt, hogy eddig a spanyol kérdés „gát“ volt az olasz politika számára, mely a fascista hatalmat elválasztotta a francia hatalomtól. „Ez a „gát“ pedig most már ledől, — tehát gáttalanul megindulhat a két szomszéd latin testvérfaj közeli és kimagyarázkodási politikája nemcsak a Földközi-tengeri vízi, de a spanyol szárazföldi területén is...

A madridi keramitkockákon dübörgő hadsereg felvonulásának szivetszorító zaja lehet mennyei muzsika a madridi nacionalista érzelmi öslakosság számára; Európában mostanában tulgyakran halljuk ezt a zajt ahoz, hogy minden mellékgondolat nélkül tudnánk együtt örülni a felszabadult Madrid ünneplő tömegeivel. Mi, akik hallhattuk a szudétavidékre vonuló katonaság lármáját: akik rádiókészülékek közvetítése útján figyelhattuk a prágai Hradsin előtt elrobogó tankok és katonai tehergépkocsik zörgését: tulságosan is közelinek érezzük e felvonulások jelentőségét, semmint elfogulatlanul vennék ki részünket a nagy felvonulások eseményeiből. A madridi Puerta del Sol terén kibontakozott győzedelmes katonai pompa borzalmas vér- és anyagi áldozatokba került, hiszen fegyverek és harcok vitája előzte meg. Mikor fogja ezt kiheverni a spanyol nép nemzeti vagyona, mikorra térhet vissza a polgári élet termelőmunkájára, a tankok felvonulásától a szántó-tractorok díszszemléjéhez, a halálgépek pompájától az élet vetőgépeinek igazi, sziveterítő látványához...? Oly kérdések ezek, amelyekre legkevésbé Európa adhatja meg a választ. Mint ha csak maga a természet is megtagadta volna a normális, ősi természeti közösséget a halálbrigádok felvonulásával: egész Európa területén zimankós, borús, feketén viharos a késői március tavasza és a fák rügyeiben fázva, félve lappang, de nem mer kibomlani az eljövendő új élet ígérete, a friss tavaszi hajtás. Ennek a jelenségnek szimbolikus sejtelve sokkal szivetszorítóbban hat az embermilliók lelkére, mint a legragyogóbb, a legféltelmesebb, a leghalálósabb-pompájú díszfelvonulás.

Tisztában vagyunk vele mindnyájan, hogy senki sem akar új háborút. Államférfiaink megnyilatkozásai nem engedik meg a kétség és a félreértés leghalványabb lehetőségeit sem: minden ország békét akar, de senki sem kívánja kiszolgáltatni magát mások kénye-kedvének. Maga Mussolini bélyegezte meg az olyan népet, amely egy komoly ellenállási kísérlet nélkül engedte át javait a hódítóknak, holott módja és fegyvere lett volna hozzá, hogy megkísérelje az ellenállást. A népek önrendelkezési jogának ez a ki nem mondott idézete Mussolini beszédében a tengelyhatalmak részéről is ejtsémi minden nemzet esetében a jogos önvédelem igazságát, nem lehet annak sem akadály, hogy a diplomácia to-

Lengyelország nem tárgyal semmiféle német követelésekről

Franciaország nem kapott biztosítékokat az angol kötelező katonai szolgálat bevezetésére — A horvát kérdés megoldását újra elődazzák

Aláírták Bucarestben a román—lengyel légügyi egyezményt

London. A támadás elleni nyilatkozat kiadásáról folyó megbeszélések rendes uton haladnak. Franciaországnak semmiféle olyan biztosítékot nem adtak arra nézve, hogy békeidőben bevezetik Angliában a kötelező katonai szolgálatot. Ebben a kérdésben különben sincs semmiféle nézeteltérés a kormány tagjai között.

A Daily Telegraph jelentése szerint Lengyelország londoni nagykövete tegnap megjelent a külügyi hivatalban és erőlesen megcáfolta azokat a híreket, amelyek szerint a lengyel kormány tárgyalásokat folytatna Németországgal bizonyos német követelések ügyében. (Rador.)

Hármas egyezmény, — négyes helyett

Az angol lapok annak szükségességét hangsúlyozzák, hogy intézkedéseket kell fogantatni minden újabb európai fenyegetés megelőzésére. A „Financial Times“ szerint a Westminsterhez közelálló körök szerint, a négyes egyezmény hiányában elegendő lesz egy hármasszövetség is Franciaország, Anglia és Oroszország részvételével. A „Times“ a köte-

lező katonai szolgálat bevezetéséről azt írja, hogy az nem ellentétes a demokratikus elvekkel. Mussolini igyekezett meggyőzni bennünket arról — folytatja a lap — hogy „egy hosszú béke katasztrófát jelent az emberiségre.“ Addig, amíg ilyen doktrínák lehetségesek örökké fenn fog állni a veszély a demokratikus országokra nézve.“ (Rador.)

I.

Lengyelország és a skandináv államok állásfoglalásai a német törekvésekkel szemben

Németország: „Lengyelország léte politikai szükségesség“

A „Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz“, a német külügyminisztérium szócsöve, biztosítja Lengyelországot, hogy Németországnak nincsenek vele szemben támadó szándékai. Németország ugyanis Lengyelország létét politikai szükségességnek tartja s elegendhetetlen tényezőnek a kelet-európai rend fenntartása szempontjából.

Danzig, Oderberg és autóntkorridor

A londoni Daily Express szerint a német kormány követelést intézett a lengyel kormányhoz:

1. Danzig visszacsatolása,
2. Oderberg átadása,
3. Megengedése annak, hogy Németország a korridoron át autótutat építhessen Keletporoszország felé a Bécs—borszlói ut mintájára.

A lap szerint Lengyelország Danzigról még hajlandó tárgyalni, de a másik két kívánságról nem.

A Daily Telegraph szerint Lengyelországban

tüntetések voltak. Varsóban az országgyűlés szombati ülésén, amikor a Litvániával kötött kereskedelmi egyezményt ratifikálták, a képviselők hangosan tüntettek. Lodzban a lengyel frontarcos-szövetség hétezer tagja gyűlést tartott és határozatot hozott, amely kimondja, hogy a lengyel nép teljesen felkészülten várja az eseményeket. A lengyel nép az elnök és hadsereg mögött áll.

Egy másik tüntetésen tizenötezer ember vonult el „Lengyelország nem Csehország“, — „Danzig nem Memel“ feliratu táblákkal. Roydz Smigly tábornok lapja, a „Polska Zbrojna“ vasárnapi számában azt írja, hogy Lengyelország erős ellenféllel is kész szembeállni.

Az északi kisállamok két tűz között

A norvég parlament elnöke tegnapi beszédében válaszolt azokra az angol parlamentben elhangzott kijelentésekre, amelyek azt sürgették, hogy az északi kis államok területi épségét garantálni kell a nyugati nagyhatalmaknak egy esetleges európai háború esetén és ka-

vábbra ne követhessen el mindent annak érdekében, hogy háttérbe ne szoríthatassék akkor, amikor nemzetközi kérdések kölcsönös egyezmények alapján kívánatos megoldásáról lehet szó. Az olasz—francia konfliktus illyértelmű meg-

oldása minden esetre utmutatással fog szolgálni újra egész Európa számára; ha eredményre vezet: ennek az eredménynek a bekövetkezése pedig semmi esetre sem fog a népek akaratán és őszinte békevágyán múlni. (I.)

tonai segítséget is kell számukra küldeni. Hambro norvég házelnök kijelentette, hogy amennyire rokonszenves az angol parlament tagjainak ez a segítő szándéka, ugyanannyira veszedelmes is az északi államokra. A skandináv államoknak egyáltalában nincs szükségük garancia nyilatkozatra és egy ilyen egyoldalúan garantált semlegességre. Ők maguk is meg tudják tartani semlegességüket minden külföldi támogatás nélkül. Egyoldalúan garantált semlegesség különben sem semlegesség már. Koht norvég külügyminiszter most tért vissza Párisból és nyilatkozott a sajtónak. A legerélyesebben megcáfolta azokat a híreket, hogy a német kormány az elmúlt hetekben a skandináv államoktól szorosabb gazdasági és politikai kapcsolatokat kiépítését követelte. A külügyminiszter kijelentette, hogy ezekből a hírekből egy szó sem igaz.

A dán parlament 25 millió dánkoronát szavazott meg további hadianyagok külföldi beszerzésére. Főként szén, olajat és vasárakat szereznek be az államvasutak részére, továbbá műtrágyát és vegyszereket, orvosságokat és kórházi felszereléseket, valamint anyagokat a haditengerészet részére. Ugyanezen indokolással nagyobb hadihiteleket szavazott meg a svéd, a norvég és a finn parlament is.

Litvánia harcra kész

Kaunas. (Rador.) A litván lakosság körében hatalmas hazafias visszahatást váltott ki a Memel-vidék elvesztése. Felhívást intéztek a lakossághoz, hogy a hazafias front keretében egyesüljenek az ország szabadságának megvédésére. Raszkais tábornok, a hadsereg főparancsnoka rádióüzenetet küldött és arra kérte a lakosságot, hogy a következő négy elvet tartsa tiszteletben: 1. Reális külpolitika. 2. A belső rend fenntartása. 3. A nemzeti kultúra, erkölcs és gazdasági ellenállás megszervezése. 4. Erős hadsereg. Felhívását a következő szavakkal fejezte be:

— Harc nélkül nem mondunk le függetlenségünkről. Az új kormány megalakításáról még folynak a tárgyalások.

Belföldi kölcsön Lengyelországban

Varsó. (Rador.) A minisztertanács elhárította, hogy április elsején belföldi kölcsönt bocsájt ki és ebből az összegből a katonai léghaderőt és a légitámadást elhárító tüzérséget erősítenék meg.

Henlein a Hradzsinban székel

Henlein, a szudétanémet párt egykori vezetője, aki most a német birodalom politikai irányításában is vezető szerepet kapott, tegnap kíséretével Prágába érkezett, Henlein készíti elő a protektorátushoz kinevezett német kormányzó működését s ezért a prágai Hradzsinban kapott hivatali helyiségeket. A protektorátus közigazgatási átszervezése már teljes erővel megindult. A szudétaiöld valamennyi telekkönyvét Prágából átszállították eredeti helyeikre. A szudétaiölddel való közlekedést a Deutsche Reichsbahn autóbusszal vették át.

A prágai parlament alelnöke hirtelen meghalt

Basch Edvárd prágai nagyiparos, a cseh iparospárt egykori vezető politikusa, és a prágai képviselőház alelnöke váratlanul meghalt. Basch zsidó volt s ugylátszik, hogy az utóbbi hetek eseményei annyira megviselték idegeit és egészségét, hogy az egyébként erős szervezete ezzel az idegösszeomlással nem tudott megbirkózni.

Koncentrációs táborban a Prager Tagblatt főszerkesztője

Prága környékén három koncentrációs táborra létesítettek. Az egyiket Mirovicén, a másikat Gablovicén és a harmadikat Motliban. Koncentrációs táborba szállítják azokat a nem kívánatos elemeket, akiket őrizetbe vesznek. Az elmúlt napokban többek között letartóztatták Kozák egyetem tanárt, Benes egykori jó barátját, aki az utóbbi időkben a sajtóügyleket vezette, letartóztatták Klepetár Harryt, a Prager Tagblatt főszerkesztőjét és Peroutkát, az ismert cseh publicistát, a Lidové Noviny és Pritomnost szerkesztőjét. Mindkét szerkesztő Benes környezetéhez tartozott.

Németország kereskedelmi szerződést kötött Hollandiával is

Hágából jelentik: Szombaton aláírták a holland-német kereskedelmi szerződést, amely figyelembe veszi Németország területi gvarapodását Ausztria és a szudétavidék csatlakozása által. Bizonyos cikkekre nézve felfüggesztik a német vámtételeket, más cikkeknél pedig felemelik. Csökkentik a holland-német

clearinget, ami korlátozni fogja a Németországba irányuló holland kivitelt.

Németország cáfolja a két újabb korosztály behívását

Berlin. Illetékes német hatóságok cáfolják azt a hírt, hogy Felsősziléziában korábban lép tennék életbe az iskolák husvétj vakációját, miután az iskolákat kaszárnyákká alakították át. Ugyancsak cáfolják azokat a híreket is, melyek szerint Németország újból két korosztályt hívott volna be.

II.

Franciaország a válaszuton

A középeurópai helyzet a francia minisztertanács előtt

Párisból jelentik: A jobboldali francia lapok, amelyek az Olaszország és Franciaország közötti megértés mellett foglalnak állást, azt ajánlják, hogy Daladier és Mussolini találkozzanak. A két államférfiu találkozásának szimbolikusan egy hadihajón, a Földközi tengeren kellene megtörténnie. A jobboldali lapok biztosra veszik, hogy a közvetlen tárgyalások segítségével el lehetne simítani az olasz-francia viszályt.

A francia kormány tegnap minisztertanácsot tartott az Elysée-palotában Lebrun Albert köztársasági elnök elnöke alatt. A minisztertanács elnöke Lebrun köztársasági elnök londoni utazásával kapcsolatban felmerült kéré-

déseket beszélték meg, majd Daladier miniszterelnök több fontos rendeletet terjesztett aláírás végett a köztársasági elnök elé. Az első a hadiflotta legénységének felemelésére, a második a haditengerészeti ujoncozásról, a harmadik a haditengerészetnél szolgáló mérnökök és speciális képzettségűek számának felemeléséről, a negyedik a határvidékek és határszéli községek különleges megvédéséről, míg az ötödik az ipari mozgósítással kapcsolatban szükséges hitelek megszavazásáról szól. Ezután Bonnet külügyminiszter ismertette a középeurópai helyzetet. Hosszasan tárgyalták Mussolini vasárnap elhangzott beszédét és az olasz követeléseket, de az ez ügyben hozott határozatokról semmi sem szivárgott ki.

Laval közvetít Róma és Páris között..?

Páris. Laval volt miniszterelnök az 1935. évi olasz-francia békeegyezmény kezdeményezője váratlanul Rómába utazott, érintkezésbe lépett Mussolinival az olasz követelések ügyében. Egyes hírek szerint Laval tegnap délután már meg is érkezett Rómába és megkezdte bizalmas tárgyalásait.

Francia politikai körökben igen nagy jelentőséget tulajdonítanak Laval római utazásának. A volt miniszterelnök magánemberként ment Rómába hogy megtudja Mussolinittól az olasz követeléseket és megállapítsa, hogyan lehet azokat összeegyeztetni a francia részről letájanlható engedményekkel.

III.

Egyezmények és cáfolatok

Aláírták a román-lengyel légügyi egyezményt!

Bucuresti. Majdnem egy hétig tartó tárgyalások után megtörtént a román-lengyel légügyi egyezménytervezet aláírása. A román és lengyel kormányok vizsgálat tárgyává fogják tenni az előzetes megegyezést, amely kifejezésre juttatja a két állam polgári repülésügye

közötti minél szorosabb kapcsolat óhaját, mint-hogy a légi forgalmi szezon küszöbön áll. Megállapították a tárgyalófelek, hogy a Lot és Rares az 1940-ben lejáró egyezmény szerint benyolítják le a forgalmat s az új egyezmény a jövő szezonban lép életbe.

Berlini lap Románia és Magyarország közeledéséről

Berlinből jelentik: a „Berliner Börzenzeitung“ tudósítójának jelentését közli, amely szerint román politikai körökben meglegedést keltett gróf Teleki Pál miniszterelnök legutóbbi képviselőházi beszéde.

Bucuresti-i politikai körök remélik, hogy Magyarországgal sikerülni fog a két országot érintő kérdéseket közmegegedésre rendezni.

A Neue Zürcher Zeitung a romániai összpontosításokról

A „Neue Zürcher Zeitung“ budapesti jelentése szerint a romániai összpontosítás ellenére, amelyről a külföld a román kormány hivatalos nyilatkozatából értesült, a Magyarország, Románia és Bulgária közötti kapcsolatokat ezidő szerint higgadtan ítélik meg, mivel nem számolnak katonai konfliktussal és a tett intézkedéseket csak megelőző és átmeneti jellegűeknek tartják. A lap egyébként úgy tudja, hogy Tilea londoni követ jelentésételeire Bucurestibe utazott. Magyarországon is az a fel-fogás, hogy a Memel-vidék bekebelezése után a tuniszi kérdés kerül a nemzetközi tárgyalások középpontjába és Délkelet-Európában elő-

reláthatólag csak diplomáciai tárgyalásokkal kell számolni.

A bolgár kormány cáfolata

Szófiából jelentik: A bolgár hadügyminiszterium cáfolja a mozgósítás híreit. A cáfoló nyilatkozat szerint a fogantatosított kaonaj intézkedések nem hajadják túl a megszokott méreteket és erre a szaloniki-i egyezmény is módot nyújt Bulgáriának.

Bucurestiből jelentik: A román lapok között Koseivanoff bolgár miniszterelnök nyilatkozatát, amelyet Ankarába való elutazása után Istambulban tett. Egy újságíró megkérdezte a bolgár miniszterelnököt, hogy megfelelnek-e a valóságnak azok a hírek, amelyek szerint Bulgária lemondott volna a Romániával szemben fennálló igényeiről? Koseivanoff a következőben válaszolt:

— Mi hivatalosan semmit sem kértünk Romániától és éppen ezért nem volt miről lemondani.

Prága. A Havas ügynökség munkatársa felkereste Gayda tábornokot, aki személyesen megcáfolta a letartóztatásáról elterjesztett híreket. Kijelentette, hogy fontos cseh politikai tanácskozáson vesz részt, amelynek célja az új kormány megalakítása.

IV.

A horvát kérdés**A huszesztendős horvát kérdést nem lehet napok alatt megoldani**

Belgrádból jelentik: Cvetkovics miniszterelnök vasárnapra tervezett zágrábi látogatása elhalasztást szenvedett. Erre a látogatásra előreláthatólag csak április első napjaiban kerül sor. A látogatást azért kellett elhalasztani, mert a horvát ügyben az előkészítő tárgyalások még nem fejeződtek be.

A belgrádi kormányhoz közelálló körökben hangoztatják, hogy nem lehet egy-két nap alatt megoldani egy olyan kérdést, amelynek megoldását husz év óta várják. A horvát kérdés napirendre tüzése kizárólag a belpolitika ügye és semmi köze nincs a külpolitikai helyzethez.

Kosuticz horvát publicista, aki külpolitikai kérdésekben Macsek tanácsadója és aki a jugoszláv diktatura idején Bécsben élt, majd másfél évvel ezelőtt visszatért Zágrába, most Londonba utazott. Az a küldetése, hogy az angol kormányt a horvátok álláspontjáról tájékoztassa és megállapítsa a horvát kérdéssel kapcsolatban Anglia álláspontját, amely a szerbek és horvátok kiegyezésének tárgyalási taktikájában jelentős szerepet játszik majd. Egelőre nem számítanak arra, hogy a horvátok a jugoszlávai külpolitikától eltérő külön külpolitikai akciót is kezdeményeznének.

V.

Japán új orientációt keres?**A japán császár az olasz-német katonai egyezmény ellen**

Sanghaiból jelentik: A Reuter Távirati Iroda rendkívül érdekes jelentést közöl Japán külpolitikai irányáról. A Reuter szerint Japán külpolitikájának irányításában mind nagyobb szerepet ragad magához a japán császár, aki lényegesen is befolyik az ügy vezetésébe. Politikai körök véleménye az, hogy a császár tekintélye sokkal nagyobb, mint volt bármelyik uralkodóé az elmúlt száz év alatt.

Illetékes körök szerint a császár külpolitikai célkitűzéseiben a következő négy pontot követi:

1. Meg akarja akadályozni, hogy Japán katonai egyezményt kössön Németországgal és Olaszországgal.

2. Meg akarja akadályozni, hogy a tengerészeti és hadügyminisztérium titkos akcióival új nemzetközi nehézségekbe döntse Japánt.

3. Meg akarja akadályozni, hogy a japán kormányforma totális vagy fasiszta formát öltözzön és végül

4. Meg akarja javítani a viszonyt Japán és a demokráta nagyhatalmak között. (Rador.)

Decemberig berekesztették a japán diéta ülését

Tokióból jelentik: A japán képviselőház befejezte ülészeit és ez év decemberéig nem ül össze többet. Politikai körökben feltűnést keltett, hogy az ülés berekesztése előtt a kisebb ségben lévő pártok vezetői javaslatot terjesztettek a miniszterelnök elé, melyben felszólították a kormányt, hogy kösse meg a katonai szerződést Németországgal és Olaszországgal. Franciaország és különösen pedig Anglia ellen, amely megakadályozza Japánt abban, hogy elérje „szent céljait Kinában.”

Egyidőre megszakadtak Budapesten a magyar-szlovák tárgyalások**Pár nap múlva újra visszatér a szlovák tárgyalóbizottság a magyar fővárosba**

Budapest. A kárpátaljai magyar-szlovák határt megállapító bizottság kedden délből a külügyminisztériumban tartotta első ülését. Az ülésen, amelyen a két bizottság valamennyi tagja részt vett, a magyar bizottság javaslatot tett a határ megállapítására nézve.

A szlovák delegáció a magyar javaslatot tudomásul vette

és még a nap folyamán visszatávozott Pozsonyba, hogy kormányától a javaslatra vonatkozólag bizonyos utasításokat kérjen. A szlovák küldöttség tagjai néhány nap múlva

ismét Budapestre utaznak

a tárgyalások folytatása végett.

Ungvárról jelentik: Teleki Pál gróf magyar miniszterelnök, Kersztes-Fischer belügyminiszter, Pataky államtitkár és Brody volt ruszin miniszterelnök kíséretében szombaton Ungvárra érkezett. A magyar államférfiak körutat tettek a Magyarországhoz visszacsatolt Ruszinszékben, hogy személyesen is meggyőződhesse az ottani viszonyokról és állapotokról. Meglátogatták az ungvári repülőteret, majd Szalácára mentek, ahonnan az Ung völgyében lévő Perecsenybe és Nagybereszna látogattak el. Szombathelyi tábornok kíséretében. Perecsenyben megnézték a miniszterek a falepároló gyárat és több ruszin házba

kat az épületeket, amelyeket ágyu- és repülőgéptalálat ért. Visszatérve Ungvárra, felkeresték Sztójka Sándor görög katolikus püspököt, akivel hosszasan és szívélyesen elbeszélgettek. Ungvárról motoros vonattal utaztak el Munkácsra.

Beregszászról jelentik: Teleki Pál gróf miniszterelnök és kísérete vasárnap folytatta körutját Ruszinszékbe. Beregszászon, Nagyszöllősen, Huszton, Ökörmezőn és Alsóverecskén tettek látogatást. A lakosság mindenütt lelkes ünnepségekben részesítette a magyar államférfiakat.

Az angol vezérkari főnök látogatása a Maginot-vonalban

London. Lord Gorth angol vezérkari főnök a napokban több tábornokból álló kíséretével Franciaországba utazik, hogy Gamélin francia vezérkari főnökkel megbeszéléseket folytasson és megtekintse a Maginot vonalat.

Az a nagy angol katonai misszió, amely Párisba utazik olyan felhatalmazással rendelkezik, hogy tárgyalásokat folytathasson francia katonai körökkel együttműködési terve, elkészítéséről újabb európai támadás esetére.

Göbbels Budapestre érkezett

Budapestről jelentik: Göbbels német birodalmi propagandaügyi miniszter kedden délből 12 óra 20 perckor a menetrendszerű bécsi gyorsvonattal Budapestre érkezett. A minisz-

GÖBBELS

ter magánemberként von Ermansdorff budapesti német követ vendégeként utazott a magyar fővárosba két magasrangú miniszteri tisztviselő kíséretében. Göbbelst a budapesti pályaudvaron a német követ és a követség több tagja fogadta. A német propagandaminiszter szabadságon van, amelyet délvidéken, Görögországban és a görög szigeteken akar eltölteni. Utját két napra megszakította. Budapesti tartózkodása alatt a Gellért-szállodában lakik.

Elrabolták Troitzkij unokáját

Párisból jelentik: A francia rendőrség beható nyomozást indított azzal kapcsolatban, hogy Troitzkij egy unokáját állítólag elrabolták. A gyermek, akiről szó van, 1925-ben született Oroszországban és Troitzkij természetes leányának fia. Az anyja január 5-én Berlinben öngyilkosságot követett el és ekkor a gyermeket Martin Despallieres asszony vette magához, aki Troitzkij fiával, Leon Sedov-val él vadházasságban. Sedov halála után a gyermeket Elzászba vitték. Időközben Troitzkij Mexikóba akarta vinni a gyermeket, Despallieres asszony azonban azt állítja, hogy a fiút Elzászba való szállítása közben elrabolták.

Az olasz földművelésügyi miniszter Budapesten

Budapestről jelentik: Rossini olasz földművelésügyi miniszter ma este Budapestre érkezett és Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszter vendégeként négy napot tölt Magyarországon. Részt fog venni az olasz miniszter a mezőgazdasági kiállítás ünnepélyes megnyitóján is.

URANIA PREMIERMOZGO.

Telefonelővét: 12-32.

SUEZ
TYRONE LORETTA
POWER · YOUNG
ANNABELLA

Ma premier!

Minden idők leghatalmasabb alkotása!

Aktuális! Érdekesítő!**10.000 szereplő, 2.000.000 dolláros film!**

Szerelmek, forradalmak, terrorselekmények és egy irtózatossá számum a szuezi-csatorna történetében!

A HELYÁRAKAT NEM EMELTÜK FEL!

Jegyekről kérjük idejében gondoskodni!

Előadások: 5, 7.15, 9.30

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Hogyan nyer alkalmazást a román—német gazdasági egyezmény?

Nem emelték a márkának az eddigi szerződésben megállapított árfolyamát

Az Argus című lap legutóbbi száma részletesen foglalkozik az új román—német kereskedelmi egyezménnyel és ezzel kapcsolatban illetékes helyről a következő felvilágosításokat közli:

— Az új gazdasági egyezmény semminemű változást sem idéz elő abban a helyzetben, amelyet eddig eloglaltunk.

Románia megőrzi teljes szuverénitását és gazdasági függetlenségét.

Ki kell hangsúlyozni, hogy maga az egyezmény első szakasza, amelyben az egész egyezmény alapját lefektették, csupán Németország beviteli szükségleteit említi meg, nem pedig kivételét. Így tehát ez az egyezmény semmiben sem zavarja gazdasági egyensúlyunkat. Alkalmat ad azonban arra, hogy bizonyos feltételek mellett, amelyeket mindenkor szabadon bírálhatunk el, Németország technikai és pénzügyi felkészültségéhez illyamodjunk annak érdekében, hogy termelésünket, főképpen pedig mezőgazdasági termelésünket fokozzuk olyképen, hogy

főlegünkben Németországnak is jogos haszna legyen.

— Tudvalevőleg egyike a bennünket legjobban foglalkoztató problémáknak a falusi lakosság életszínvonalának emelése. Ennek a problémának megoldásával függ össze az ország haladása a civilizáció útján. Reméljük, hogy ez az egyezmény, amely Németország együttműködését is biztosítja, elősegít ennek a magas célnak elérésében.

A jelenlegi egyezmény egyetlen olyan kizárulást sem tartalmaz, amely túlhaladná a Németországgal közelmúltban kötött gazdasági szerződések alapjait.

Az új egyezmény ezeknek a szerződéseknek kiegészítő része és semmiben sem változtatja meg gazdasági, kereskedelmi és ipari politikánkat. Teljes szabadságunkban áll ott vásárolni, ahol akarunk és árunkat ott eladni, ahol jobb árat érünk el, minden kényszer nélkül, ami pedig fegyverkezési iparunkat illeti, annak olyan fejlődést biztosíthatunk, amilyent jónak látunk. A szerződést azért kötöttük öt évi időtartamra, hogy tervszerűen dolgozzuk ki együttműködésünket, amely

csak hosszú idő leforgása alatt mutathat eredményeket.

Április 18-tól kezdve féláron lehet

a Nemzetközi Vásár igazolványával **Budapestre utazni**

Budapesti tudósítónk jelenti: Magyar ipari körökben ez évben különösen nagy érdeklődéssel néznek az április 28-án megnyitandó és május 8-ig nyitvaálló Budapesti Nemzetközi Vásár elé. Ez a vásár szolgáltatja az első alkalmat arra, hogy a magyar ipar az országhoz utonnan hozzacsatolt területek hatóságai és kereskedelme előtt bemutatassa átfogó egységes képen egész termelését.

A vásár fokozott jelentőségével indokoliák a külföld részéről mutatókozó kivételesen nagy érdeklődést is. Az eddigiek szerint külön nemzeti kiállítással részt kívánnak venni Jugoszlávia, Olaszország, Albánia, Lengyelország, de lesz japán, brazilai, svájci kiállítás és részt vesznek egyéni kiállításukkal a magyar gazdasági élet szempontjából fontos németországi kikötők és egyes nagyobb városok is.

A magyar gyáripár részéről eddig mintegy 1500 cég jelentette be részvételét. Különösen érdekesnek ígérkezik a „felvidéki pavillon”, amelynek keretében első ízben fog bemutatkozni Budapesten az országhoz visszacsatolt különböző területek gazdasági termelése.

A Budapesti Nemzetközi Vásárt látogató közönség Magyarországon ez évben is 50 százalékos utazási kedvezményben fog részesülni. A román államvasutak a visszautazásra 50 százalékos jegykedvezményt fognak adni. Jugoszláviában mindkét utirányban 50 százalékos menetjegykedvezmény áll rendelkezésre. Kedvezményt adnak a szlovákiai és a németországi vasutakon kívül további 21 állam közlekedési vállalatai is. Különösen nagy jelentősége van annak, hogy a most már minden menetjegyvirodában beszerezhető vásárigazolvánnyal ellátott külföldi közönség minden egyéb feltétel, vagy külön szabály figyelembevétele és a magyar vízum előzetes megváltása nélkül léphetik át a magyar határt. A vásárigazolvány birtokosai a Budapesten utólag csak 2.50 P-ért megváltható magyar vízum birtokában május hó 18-ig tartózkodhatnak Magyarországi területén.

— A falusi malmokban szabad a finomliszt őrlése az ünnepek alkalmából. Bucurestiből jelenti: Az illetékes minisztérium rendelkezése értelmében március 24-től kezdődőleg és április 6-ig bezárólag a közelgő húsvéti ünnepek alkalmából a falusi malmokban engedélyezik a finom buzaliszt őrését. Ez időpontban azok a malmok, amelyeknek tulajdonosai kiegyenlítették a meghatározott évi őrlési díjat, a húsvéti ünnepek alkalmából bármely mennyiségben őrölhetnek finom buzalisztet anélkül, hogy más díjat kellene fizetniük.

Hirdessen az Aradi Közlönyben

Szabad zónák

A román—német egyezmény 6-ik szakaszának értelmében tudvalevőleg szabad zónákat létesítenek, amelyekben ipari és kereskedelmi vállalatok nyernék elhelyezést, egyben pedig a német hajózási társaságok részére szükséges berendezéseket itt helyezik el. A szabad zónákról tájékoztatásképpen az alábbiakat közöljük:

Azok a szabad zónákat, amelyekről a Németországgal kötött egyezmény említést tesz, az 1929. évi törvény alapján állapították meg. Ennek a törvénynek második szakasza leszögezi, hogy a szabad zónák a román állam területének egy részét képezik és azokon a román törvények érvényesek, kivéve a vámtörvényt, valamint a belföldi ipar védelméről szóló törvényt. Az 1929. évi törvény értelmében Galati-on, Brailában, Giurgium és Constantán létesítenek szabad zónákat de lehetőség nyílik arra, hogy hasonló szabad zónák más román kikötőkben is létesüljenek. Erről azonban csak királyi dekrétum intézkedhet a minisztertanács kedvező véleményezésével. A közlekedésügyi miniszterium és a nemzetgazdasági miniszterium javaslatára. Kötelező módon meghaligatni a kereskedelmi és ipar kamarák szövetsége véleményét is.

Az említett törvény ötödik szakasza értelmében a szabad zónákban áruaktárákat létesítenek függetlenül azok eredetétől és ezeket az árukat bárhová lehet szállítani. A szabad zónákban történhetik meg az áruk átsomagolása, áruk gyártása, függetlenül attól, hogy a nyersanyag honnan származik. Iparvállalatok létesítése a szabad zónákban csak a nemzetgazdasági miniszterium engedélyével történhetik meg. — Ugyancsak itt hajójavítási vállalatokat is lehet létesíteni.

A szabad zónák kihasználása részben vagy egészben az állam valamely kereskedelmi vállalata után, vegyes (vagyis állami és magánvállalat) szövetkezése révén vagy pedig koncesszió alapján történhetik. A törvény értelmében a szabad zónákat körül kell keríteni, területük pedig semmiestre sem lehet nagyobb, mint azok kikötők összességénél terjedte, ahol berendezték őket. Módot ad a törvény arra, hogy a szabad zónák létesítése érdekében területeket kisajátítsanak.

Romániában több mint 100 évvel ezelőtt létesítettek az első szabad zónák Galatiában és Brailában. Amíg az 1929. évi törvényt illeti, ez a Csehszlovákiával és Lengyelországgal kötött egyezmények következménye volt, amelyek szabad zónákat biztosítottak ennek a két államnak. Az új román—német gazdasági egyezményben foglalt és a szabad zónákra vonatkozó rendelkezések, teljes mértékben megfelelnek az 1929. évi törvény intézkedéseinek.

— Uj gyorsvonatjárat Kolozsvár és Nagyvárád között. A CFR vezérgazgatósága a Bucuersti—Nagyvárád és Apahida—Dés—Nagybánya közötti vasúti forgalom feljavítása érdekében március 25-től kezdődőleg elrendelte két, Kolozsvár—Apahida—Dés—Nagybánya közötti közlekedő gyorsvonat-szerelvény beállítását. Az új gyorsvonatok a 414. és 413-as rendszámot viselik. A 414-es gyors Kolozsvárról 23 órakor indul. Szamosulvárra érkezik 0.12 perckor. Dére 0.30, Zsibóra 2.03 és Nagybányára 3.23 perckor. Apahidán csatlakozás van a 31-es Rapidál, amely 14.00 órakor indul Bucurestiből. A 413-as gyors indul Nagybányáról 3.55 perckor. Zsibóra 5 óra 40 perckor. Dérről 7 óra 26 perckor. Szamosulvárról 7 óra 45 perckor és Kolozsvárra érkezik 8 óra 45 perckor. Apahidán csatlakozása van a 32-es Rapidál, amely Bucurestibe érkezik 18 óra 32 perckor. Ugyancsak a fenti vasútvonalon történő közlekedés feljavítása érdekében a jelenlegi 4164. és 4165-ös Kolozsvár—Dés közötti közlekedő motorosvonatokat március 25-től kezdődőleg gőzvonattal cserélték fel és ezek a szerelvények a kolozsvár—desi vonalat Nagybányáig meghosszabbították. A 4164. számú személyvonat indul Kolozsvárról 19 óra 38 perckor. Szamosulvárra érkezik 20 óra 48 perckor. Dére 21 óra 07 perckor. Zsibóra 23 óra 02 perckor és Nagybányára 1 óra 05 perckor. Apahidán csatlakozása van a Nagyváradi személyvonattal és a gyorsal, amely Bucurestiből indul 8 óra 15 perckor. A 4155. számú személyvonat indul Nagybányáról 6 óra 37 perckor. Zsibóról 8.48 perckor. Dérről 10.52 perckor. Szamosulvárról 11.09 perckor és Kolozsvárra érkezik 12.25 perckor. Apahidán csatlakozása van a Nagyváradi felhaladó személyvonattal és a gyorsal, mely Bucurestibe érkezik 23.50 perckor. Ugyancsak március 25-től kezdődőleg a Dés—Zilah közötti közlekedő motorosvonat menetrendje a következőképpen módosul: Dérről indul 7.08 perckor (6.20 p helyett), Zsibóra érkezik 9.13 perckor és Zilahra 10.05 perckor (9.12 p helyett).

SCALA-MOZGO TELEFON: 20-10
MAUTOLJARA
„Andaluziai éjszakák”
Főszerepben: IMPERIO ARGENTINA
FOX-JOURNAL 6. 7.15 és 9.10
Csütörtökön szenzációs kettős premier

Legújabb jelentéseink:

Az Uralkodó kezébe letette esküjét Márton Áron erdélyi római katolikus püspök

Román—francia kereskedelmi és kulturegyezmény kerül a napokban aláírásra a két kormány között

Bucurestiből telefonálja az Aradi Közlöny tudósítója: Őfelsége II. CAROL király kedden délelőtt 12 órakor fogadta ünnepélyes kihallgatáson Dánia követét, aki átadta az uralkodónak megbízó iratait. Déli 1 órakor MÁRTON Áron gyulafehérvári róm. kath. püspök jelent meg kihallgatáson a királynál és letette a hűségesküét az Uralkodó kezébe.

Kedden délután 6 órakor a külügyminisztériumban CALINESCU Armand miniszterelnök, PETRE Andrei tanár, nemzetnevelésügyi miniszter, GAFENCU Grigore külügyminiszter, valamint THYERRY francia követ, továbbá DUPONT tanácsos megbeszéléseket folytattak a román-francia kulturegyezmény lekötése érdekében. Az egyezmény néhány nap múlva kerül aláírásra.

Jólinformált körökben azt állítják, hogy a francia-román kereskedelmi egyezményre vonatkozó tárgyalások, amelyeket Párisban folytatnak, jó uton haladnak és egészen új egyezmény megkötésére fognak vezetni. Le fogják szállítani azoknak a cikkeknek vámtételeit, amelyek a két országot elsősorban érdeklik. A francia árucikkekre kivetett taxát a romániai export előmozdítására fordítják és így eltűnik majd a romániai és franciaországi árkülönbség.

Jólinformált körökben azt állítják, hogy a francia-román kereskedelmi egyezményre vonatkozó tárgyalások, amelyeket Párisban folytatnak, jó uton haladnak és egészen új egyezmény megkötésére fognak vezetni. Le fogják szállítani azoknak a cikkeknek vámtételeit, amelyek a két országot elsősorban érdeklik. A francia árucikkekre kivetett taxát a romániai export előmozdítására fordítják és így eltűnik majd a romániai és franciaországi árkülönbség.

Uj hármasszövetséget kovácsol Anglia

Az angol alsóház külügyi bizottságának rendkívüli ülése

London. Az angol alsóház külügyi bizottsága az elmúlt éjszaka váratlanul tanácskozára ült össze, amelyen áttekintették és jóváhagyták azt a nyilatkozatot amelyet Chamberlain miniszterelnök az alsóház keddi ülésén tett, és amelyben a támadás ejlenes nyilatkozatról eddig folytatott megbeszélések eredményeit összegezte.

A sajtó tanulmányozása nem vár döntő fontosságú bejelentést Chamberlain miniszterelnök beszédétől. A „Financial News” szerint, a miniszterelnök nyilatkozata nem hagy kétséget aziránt, mi lenne Anglia, Franciaország és Oroszország magatartása egy újabb támadási cselekmény esetén. A lap szerint arról beszélnek, hogy a három nagyhatalom új hármasszövetségben fog tömörülni.

London. Az angol alsóház külügyi bizottsága az elmúlt éjszaka váratlanul tanácskozára ült össze, amelyen áttekintették és jóváhagyták azt a nyilatkozatot amelyet Chamberlain miniszterelnök az alsóház keddi ülésén tett, és amelyben a támadás ejlenes nyilatkozatról eddig folytatott megbeszélések eredményeit összegezte.

Chamberlain nyilatkozata Anglia tartozkodásáról

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök az alsóház ülésén több hozzáintézet kérdésre válaszolva a következőket mondotta:

— Az angol kormány tovább folytatja tanácskozásait más kormányokkal a legutóbbi események nyomán támadt kérdések tekintetében. A ház bizonyosan belátja, hogy amíg ezek a tanácskozások folynak, azok bizalmas jellegét meg kell őrizni. Nem várhatják, hogy nyilatkozatot tegyek, miután nem vagyok birtokában a többi érintett kormányok válasznak.

Egy újabb hozzáintézet kérdésre, amely arról szól, hogy vajon a tanácskozások, amelyek az angol kormány folytat, katonai kö-

telezettségekről is szólnak-e, Chamberlain így válaszolt:

— Nehéz dolog volna kitérgetni a kártyákat és azt hiszem, hogy az előbb mondtakból mindenképpen tájékoztattam.

Egy képviselő ismét azt a kérdést intézte a miniszterelnökhöz, vajon értésére adta-e az angol kormány más államoknak, különösen Lengyelországnak, hogy Anglia kész volna-e segítségére sietni, ha támadás érné.

Chamberlain: Azt hiszem, ebben a kérdésben némi tartózkodásra van szükség. Ugy tudom, hogy a kormány tökéletesen tudomására adta a többi kormányoknak, hogy bizonyos körülmények között mit hajlandó tenni.

Koncentrációs kormány alakult Litvániában

Kaunas. Litvániában koncentrációs kormány alakult, amelyben az ellenzéki csoport három tagja is tárcát kapott. A miniszterelnök Cernius ezredes, vezérkari főnök lett. Helyettese Bizanskos, igazságügyminiszter Tamasaitis, külügymi-

niszter Urbsis, belügyminiszter Skucos ezredes, pénzügyminiszter Sutkus, közoktatásügyi miniszter Pistras, közlekedésügyi miniszter Germanas, hadügyminiszter Busteilkis ezredes, földmivélsügyi miniszter Kljksciunas.

Mussolini jelentette be Rómában Madrid elfoglalását

Német—olasz megbeszélések indultak Franco-kormányával a viszony szorosabbrafinyítása érdekében.

Páris. A madridi francia főkonzul táviratban közölte a párisi külügyminisztériummal, hogy a spanyol főváros behódolt. Az Information értékelése szerint a nemzetközi főhadiszálláson a köztársasági front gyors és általános összeomlásával számolnak. A köztársasági védelmi tanács tagjai Valenciába érkeztek, ahol Mjaia elnöklétével azonnal tanácskozára ülték össze.

Róma. Madrid elfoglalásának híre az olasz fővárosban mindenütt óriási örömet okozott. A Palazzo Venezia óriási tömeg gyűlt össze az esti órákban és nyolc órakor megjelent a palota erkélyén Mussolini miniszterelnök, aki rövid beszédet intézett a néphez:

estü órákban és nyolc órakor megjelent a palota erkélyén Mussolini miniszterelnök, aki rövid beszédet intézett a néphez:

Bajtársak! Franco gyalogsága és az olasz légionisták ma bevonultak Madridba. A spanyol polgárháboru befejezettnek lehet tekinteni, még pedig a bolsevizmus vereségével. Ez lesz a vége Olaszország és a fasizmus összes ellenségeinek is.

A miniszterelnök szavait a tömeg lelkesedéssel fogadta és a Ducet hosszú időn át ünnepelte. Madrid elfoglalásának öröme Rómát fellobogózták és kivilágították.

át ünnepelte. Madrid elfoglalásának öröme Rómát fellobogózták és kivilágították.

Róma. Valamennyi olasz lap bürgösi jelentést közöl, amely szerint Olaszország és Németország nagykövetei fontos megbeszélést folytattak Jordane spanyol külügyminiszterrel. A jelentés szerint spanyol politikai körökben ezt a megbeszélést azzal hozzák összefüggésbe, hogy Németország, Olaszország és Spanyolország között a kapcsolatokat szorosabbá akarják tenni.

Egyidőre betiltották Budapesten a „Virradat”-ot

Budapestről jelentik: A magyar belügyminiszter betiltotta a budapesti Virradat című lap megjelenését április 4-ig, mert a lap március 27-iki számában olyan cikket jelentetett meg, amely veszélyeztette Magyarország külpolitikai érdekeit.

Nem vesz fel cseheket az angol hadsereg

Londonból jelentik: Az alsóház keddi ülésén ifjabb Henderson Arthur megkérdezte a kereskedelmi minisztert, vajon mikor indul Romániába az oda delegált kereskedelmi bizottság. Stanley kereskedelemügyi miniszter azzal válaszolt, hogy miután az előkészületek még nem értek véget, a bizottság indulásának időpontját még nem tudja.

Mander képviselő kérdésére, hogy hajlandó-e a kormány megfontolásra venni azoknak a cseh katonatiszteknek a kérelmét, akik be akarnak lépni az angol hadseregbe, az angol hadügyminiszter azt felelte, hogy idegenek felvétele ellenkezik Anglia politikájával.

Az Astra nagyjelentőségű vagon-szállításai

Bucurestiből jelentik: Az Astra vagongyár 12 Pullmann vasuti kocsit szállított le a királyi udvartartás számára. Ezenkívül még 400 fedett gabona-szállító vagon van készülőben.

Franasovici varsói követ kihallgatása Ridz Smiglynél

Varsóból jelentik: Franasovici Richard varsói román követ kedden délelőtt egy órás kihallgatáson jelent meg Ridz Smigly marsall lengyel vezérkari főnöknel. (Rador.)

Viharos pénzügyi botrányok Prágában Benes és Beran „hitelműveletei” miatt

Prágából jelentik: Viharos jelenetek játszódtak le az Zjnostenska Banca tegnap tartott rendes évi közgyűlésén. A közgyűlésen a részvényesek éles hangon támadták az előző kormányokat, amelyek nem tudták az országot reális alapokra fektetve vezetni. Egyesek különösen Beran volt miniszterelnök ellen intéztek támadást, mert nem tudta magáról lerázni a benesi szellemet és nem volt eléggé erélyes ahhoz, hogy az országot a sulyos bajoktól mentesítse. Az egyik részvényes kijelentette:

— Most már nincs szükség arra, hogy port hintsünk egymás szemébe és meg lehet mondani az igazat is. Mit tagadjuk és minek lepelezzük, hogy Benes 65 milliót vitt ki magával az országból és hogy Beran volt miniszterelnök erélytelensége folytán az utolsó egy hónap alatt 10 millió font sterlinget csempésztek ki az országból.

Uj francia—lengyel pénzügyi egyezmény

Párisból jelentik: Ma írták alá a francia fővárosban az új francia—lengyel pénzügyi egyezményt, amely április 1-ével lép életbe. Az új egyezmény, amely jelentősen kiszélesíti a két ország gazdasági kapcsolatait, az 1937-ben kötött pénzügyi megállapodás megújítása. (Rador.)